

AIXÍ s'ha començat d'anomenar en diferents indrets, pobles o ciutats, alguns dels bancs públics de passeigs i places, on solen reunir-se persones ja força grans o velles.

Es el banc de les queixes, dels afligits, on surten a relluir cada dia les xacres de l'edat o molèsties de l'organisme més o menys suportables: «Si no fos...» pels ronnyons, o reuma, les cames que no tiren prou o aquest remeït temps d'humitat, pluges o vents...

Ben justificats els planys pels qui els manca agilitat i salut. Però, d'altres, és una mena de qüestió de nervis i de queixa encomanodissa. El nostre comentari va a referir-se doncs, pels qui tenint salut no saben què fer. I que tampoc no són vells encara.

Manca una preparació en la distribució del temps quan arriba el retir obrer. Abans, era motiu justificat de preguntes preocupacions en pensar que quan les forces físiques s'esgotaven, es veuria rrellevat per gent jove. Sorgia el complex de sentir-se una desferra en el treball, a més a més d'una carga familiar. No posseïa res ho havia donat tot. Els fills, els bons fills, l'ajudaven en tot quan els era possible o tenien d'anar-s'el passant d'un a l'altre en temporades diferents. Li mancava un lloc fixe on havia estat la propia llar. D'altres no podien (?) mantenir-lo, o no volien acollir-lo per raons que és millor donar-les a l'oblid tractant-se del pare o de la mare. Cada u amb la seve conciença.

Bé prou tocà la llaga viva aquell home tan humà que es digué Ignasi Iglesias en el seu punyent drama social «Els Vells». Fou un precursor del què avui és una realitat l'ompar a l'home i a la dona després de tota una vida consagrada al treball. Lluny del nostre propòsit voler entrar en detalls de si és o no prou perfecte. Solament volem concretar-nos a la situació en arribar als 65 anys en què l'individu encara no és vell.

Hem observat que, uns 5 anys abans, els pessigolleja

EL BANC DEL "SI NO FOS..."

un manifestat desig que, en complir l'edat reglamentària, es retiraran per a reposar. S'arriba a la fita. Que passa? Es surt a passeig, es va a buscar el diari, s'entaula una conversa pel carrer, s'entreté amb la mainada —i sort si té néts—, i li sobra temps per trobar-se amb els amics al banc del passeig o plaça. Fins aquí està molt bé.

Aquella mena d'eufòria de principi, mimva força de pressa; molt més del què hom calculà. Sobra temps, i de dret al banc, on poc a poc les converses desemboquen en sengles queixes del «si no fos...». Malalties? En molts si; tenen tota la raó, però ja havem fet la salvetat de bon començament, que ens referim als qui encara tenen salut. Malauradament se'ls encomana una mena de passa, d'influència colectiva dels

planys arreplegats en el banc del «si no fos...»

Es el problema de tenir hores sobreras i la manca de llur distribució en feina agradable. Es l'ocupació que es necessita en fruir del retir dit dels vells, sense acabar d'ésser-ho. Cal una empenta de coratge; de sentir-se útils perquè ho son. Poden i deuen produir sense fatic, orientant-se en un treball voluntari; esmerçant'hi les hores que creguin millors malgrat sigui amb la forma de prèn y deixa.

Quasi la totalidad de la gent té una inclinació innota per a poder realitzar algun treball entretingut que no ha pogut dur a cap en la vida per manca de lleure. Generalment s'enfoca en feina artesana; d'altres, per a llegir, escriure, dibuixar, pintar.

Es possible que hom pre-

gunti: ¿quina mena d'entreteniment o treball quiet i agradable? La contesta pot ésser molt variada segons la inclinació de cada u. La gent gran i els nens tenen una afinitat sorprenén de gustos, i no cal dir de l'íntima relació entre avis i néts. Doncs, bé, ¿perquè no construir algun dels joguets com caballs, carrrets, barques, camions, automòbils... de fusta? O amb trossos de suro: capsos, quadrets, casetes...? O amb roba apropiada, o pells, fer una extraordinària varietat d'òssos, camells, gats, gossos... ¿Perquè anar-ho detallant si les possibilitats són innumbrables? A l'ensem, els podria ésser de més o menys rendiment econòmic, i, si més no, què millor que fer-ne ofrena per Reis o altres diades per a sadollar d'alegria la llar dels nens pobres!

¿Dificultats d'adquisició de matèria prima? No hi és; o molt relativa. Veieu: Trossos de fusta o contraplacat, a les serradores i tallers; deixies de suro, a les fàbriques; retalls de roba i pells, que tenen els confeccionistes... que si alguna cosa calgués comprar fóra a preus irrisoris. Els Sindicats ho podrien adquirir i repartir amb mesura, segons les possibilitats de cada productor aficionot.

Llavors, el banc del «si no fos...» canviaria el seu aspecte de melangia en optimisme en dur-hi treballs realitzats o projectes.

Desapareixeria el mal-humor quan hom té de romandre a casa perquè fa massa calor, o fred, o plou, perquè s'hi tindria ocupació en acabar una tasca o començar-ne d'altra. No fem esment de les dones, ja que elles sí que han sabut espavillar-se en tenir ocupació en els quefers domèstics.

L'home no pot anul·lar-se voluntàriament a sí mateix.

L'avorriment és un mal conseller per l'individu i pel qui el volta.

No es deu sentir vell quan no s'ho és: cal sentir-se útil perquè se n'és. El què compta és la salut de cada u; no els anys.

M. TOLOSA SURROCA

LIRIQUES

Com en un circ improvisat, uns nuvolets rosa, empesos pel vent festiu, fan acrobàcies damunt la maroma de l'horitzó marí.

Una figa de moro, vora el camí polsós i arroentit de sol, agotnitza com un enorme pop varat a la platja.

El soroll de les onades es feia sentir, com el rítmic fregadís de la ventada a través del canyar.

Els grups de nenes, al peu de l'Acadèmia, am l'uniforme blau fosc i el devantalet blanc plegat al davant, semblaven alegres petits pingüins que fessin el batxillerat.

La vela del balandre tremola com un papalló damunt la blava flor del mar.

Tomàs Roig i llop